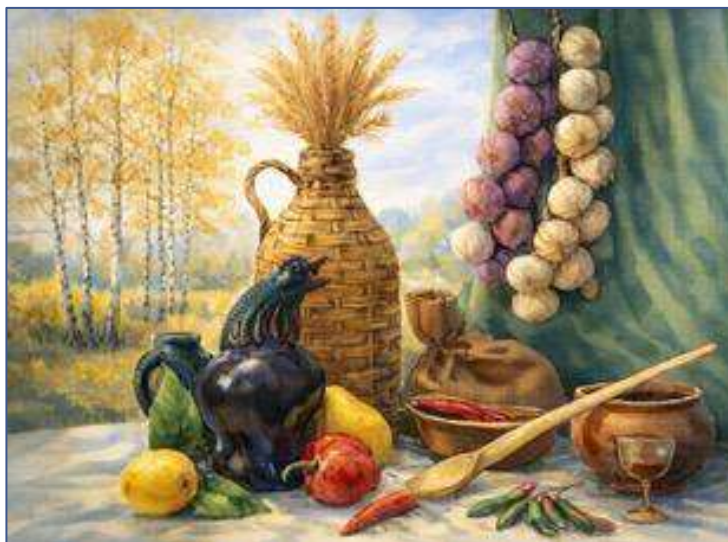

Живопис

Інструктивно-методичні матеріали
до лабораторних занять
2 курс

ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Навчально-науковий інститут педагогіки
Кафедра образотворчого мистецтва та дизайну

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

обов'язкової освітньої компоненти

ЖИВОПИС

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
2 курс

Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта
Предметна спеціальність	A4.12 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Спеціалізація	-
Освітня програма	Мистецтво в закладах освіти
ННІ	педагогіки

Автори:
к.п.н. доцент Піддубна Оксана,
викладач Кирилюк Дарина,

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Протокол від «18» березня 2026 р. № 11
Завідувач кафедри _____ Оксана ПІДДУБНА

УДК 75:37.013.42(076.5)

Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного
університету імені Івана Франка
(протокол № 10 від «24» квітня 2026 р.)

Рецензенти:

Валентина ГРЕСЬКОВА – кандидат педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та технологій Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Любов КРАЙЛЮК – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва Рівненського державного гуманітарного університету.

Наталія КОЛЕСНИК – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Піддубна О.М., Кирилюк Д.М. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять обов'язкової освітньої компоненти «Живопис» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності А4.12 Середня освіта. (Мистецтво в закладах освіти) 2 курс. Житомир. Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2026. 62 с.

© Піддубна О. М., 2026

© Кирилюк Д. М., 2026

© Житомирський державний
університет імені Івана Франка, 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	9
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №1. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 1. Аналіз натурної постановки та композиційний пошук.	16
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №2. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 2. Побудова лінійного рисунка натюрморту.	17
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №3. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 3. Уточнення рисунка та конструкції форм.	18
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №4. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 4. Перший живописний етап – підмальовок.	19
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №5. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 5. Передача об'єму предметів.	20
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №6. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 6. Опрацювання фактури та деталей.	21
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №7. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 7. Узагальнення живописного рішення.	22
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №8. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60). Заняття 8. Завершення натюрморту та перегляд робіт.	23
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №9. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	24

Заняття 1. Аналіз постановки та композиційний пошук.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №10. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	25
Заняття 2. Композиційне розміщення на форматі.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №11. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	26
Заняття 3. Конструктивна побудова предметів.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №12. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	27
Заняття 4. Уточнення рисунка та світлотіньових мас.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №13. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	28
Заняття 5. Акварельний підмалювок.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №14. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	29
Заняття 6. Передача об'єму предметів.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №15. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	30
Заняття 7. Опрацювання деталей і фактур.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №16. Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	31
Заняття 8. Завершення натюрморту.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №17. Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60). Заняття 1. Пошук ідеї та композиційного рішення. Побудова композиції на форматі.	32
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №18. Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60). Заняття 2. Визначення тональної структури композиції. Розвиток кольорових співвідношень. Передача об'єму та простору.	33
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №19. Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60). Заняття 3. Опрацювання деталей та матеріальності. Узагальнення та завершення композиції.	34
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №20. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3). Заняття 1. Етюд птаха, тварини з природи.	35
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №21. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3). Заняття 2. Етюд птаха.	36
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №22. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3). Заняття 3. Етюд тварини.	37
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №23. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3). Заняття 4. Етюд тварини з акцентом на фактуру.	38
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №24. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах	39

виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).	
Заняття 5. Узагальнений етюд птаха або тварини.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №25. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).	40
Заняття 6. Етюд тварини з передачею руху.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №26. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).	41
Заняття 7. Узагальнений етюд тварини.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №27. Тема: Етюди з природи птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).	42
Заняття 8. Узагальнений етюд птаха або тварини.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №28. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	43
Заняття 1. Ознайомлення з натюрмортною постановкою.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №29. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	44
Заняття 2. Конструктивна побудова натюрморту.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №30. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	45
Заняття 3. Визначення тональних співвідношень.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №31. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	46
Заняття 4. Розвиток кольорових відношень.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №32. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	47
Заняття 5. Передача об'єму предметів.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №33. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	48
Заняття 6. Передача матеріальності предметів.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №34. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	49
Заняття 7. Узагальнення живописного рішення.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №35. Тема: Виконання акварельного натюрморту з природи: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	50
Заняття 8. Завершення живописної роботи.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №36. Тема: Виконання натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).	51
Заняття 1. Ознайомлення з натюрмортною постановкою.	
ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №37. Тема: Виконання натюрморту з природи: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).	52
Заняття 2. Конструктивна побудова	

натюрморту.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №38. Тема: Виконання натюрморту з природи: 53
тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів
побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та
інші художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 3.** Визначення тональних
співвідношень.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №39. Тема: Виконання натюрморту з природи: 54
тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів
побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та
інші художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 4.** Розвиток кольорових відношень.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №40. Тема: Виконання натюрморту з природи: 55
тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів
побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та
інші художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 5.** Передача об'єму предметів.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №41. Тема: Виконання натюрморту з природи: 56
тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів
побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та
інші художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 6.** Передача матеріальності предметів.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №42. Тема: Виконання акварельного натюрморту з 57
природи: натюрморт (аудиторний) зі Виконання натюрморту з природи: тематичний
(аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та
драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші
художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 7.** Узагальнення живописного рішення.

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №43. Тема: Виконання натюрморту з природи: 58
тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів
побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та
інші художні матеріали розмір 50/60). **Заняття 8.** Завершення живописної роботи.

ЛІТЕРАТУРА

59

ВСТУП

Живопис належить до базових фахових дисциплін у системі професійної підготовки майбутніх учителів образотворчого мистецтва. Він відіграє важливу роль у формуванні художнього мислення, розвитку естетичного сприйняття, образної уяви та творчих здібностей здобувачів вищої освіти. Опановуючи основи живопису, студенти набувають умінь спостерігати й аналізувати натуру, передавати форму, об'єм, простір, фактуру предметів, а також працювати з кольоровими та тональними відношеннями. Вивчення цієї дисципліни сприяє розвитку художньої культури майбутніх педагогів, формує здатність до творчого осмислення навколишнього світу та підготовлює їх до ефективної професійної діяльності у сфері мистецької освіти.

У сучасних умовах розвитку мистецької освіти важливого значення набуває поєднання теоретичних знань із практичною художньою діяльністю студентів. Саме тому лабораторні заняття з живопису є важливою складовою освітнього процесу, оскільки вони забезпечують формування практичних умінь і навичок роботи з різними живописними матеріалами, сприяють розвитку художньо-творчого мислення та вдосконаленню індивідуальної манери виконання живописних робіт.

Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних занять з освітньої компоненти «Живопис» розроблено для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.12 Середня освіта (Мистецтво) освітньої програми «Мистецтво в закладах освіти». Матеріали спрямовані на забезпечення системного підходу до організації лабораторних занять, удосконалення методики навчання живопису та формування у студентів необхідних художньо-практичних компетентностей, містить структуровану систему лабораторних занять, що передбачає послідовне опанування студентами основ академічного живопису. У межах виконання навчально-творчих завдань здобувачі освіти знайомляться з особливостями аналізу натурної постановки, принципами композиційної організації зображення, конструктивною побудовою предметів, закономірностями передачі простору, об'єму, світлотіньових та кольорових відношень. Значна увага приділяється поетапному виконанню живописної роботи – від попередніх композиційних ескізів та побудови рисунка до підмальовку, опрацювання деталей та завершення живописного рішення.

Інструктивно-методичні матеріали охоплюють різні види навчально-творчих завдань, зокрема виконання натюрмортів з рослинними елементами та предметами побуту, натюрмортів із елементами пейзажу, тематичних композицій, а також етюдів з натури птахів, тварин і комах. Виконання таких завдань сприяє розвитку у студентів умінь спостерігати природні форми, аналізувати їх конструкцію, передавати характерні особливості об'єктів та їх

взаємозв'язок у композиції. Важливою складовою навчального процесу є формування у студентів здатності працювати з різними художніми матеріалами та техніками живопису. У процесі виконання лабораторних завдань здобувачі освіти опановують техніку акварельного живопису, навчаються передавати світло і тінь, колористичну гармонію, матеріальність предметів та їхню фактуру. Робота з натури дозволяє студентам глибше зрозуміти закономірності зображення реальної форми, сприяє розвитку спостережливості, художнього смаку та творчої інтерпретації натурального матеріалу.

Значну увагу у матеріалах приділено поетапності виконання живописної роботи. Такий підхід дозволяє студентам поступово оволодівати складними художніми завданнями, розвивати вміння аналізувати власну роботу та вдосконалювати її на різних етапах виконання. Методичні рекомендації, подані у посібнику, допомагають студентам організувати свою навчально-творчу діяльність, раціонально планувати процес виконання живописних робіт та досягати цілісності художнього результату.

Окреме місце у структурі матеріалів займають критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, що розроблені відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) та нормативних документів закладу вищої освіти. Вони дають змогу об'єктивно оцінювати результати художньо-практичної діяльності студентів, враховуючи рівень сформованості їхніх професійних компетентностей, технічну якість виконання робіт, композиційну цілісність, колористичну гармонію та творчу виразність.

Запропоновані інструктивно-методичні матеріали можуть бути використані під час проведення лабораторних занять, організації самостійної роботи здобувачів освіти, а також у процесі підготовки до модульного та підсумкового контролю. Матеріал стане корисним як для студентів спеціальності «Середня освіта (Мистецтво)», так і для викладачів закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку майбутніх учителів образотворчого мистецтва.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка згідно з Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою» https://zu.edu.ua/offic/ocinjuvannya_zvo.pdf

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами навчальних робіт проводиться за поточним, модульним та підсумковим контролем. Кожен здобувач вищої освіти має виконати обов'язкові завдання, передбачені інструктивно-методичними матеріалами до лабораторних робіт, методичними рекомендаціями до організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, силабусом, навчальною та робочою програмою освітньої компоненти.

Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються в балах, відповідно до виду діяльності. Визначений мінімум балів, який необхідно набрати для отримання заліку в III-му та IV-му семестрах, зазначений в робочій програмі навчальної дисципліни.

Показники, що враховуються під час оцінювання

Під час оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітньої компоненти «Живопис» враховується комплекс художньо-практичних і професійних умінь, сформованих у процесі виконання лабораторних завдань. Оцінювання спрямоване на визначення рівня володіння студентами основами живопису, здатності застосовувати теоретичні знання на практиці, а також рівня творчої інтерпретації натури.

Основними показниками, що враховуються під час оцінювання виконаних робіт, є:

1. Композиційне рішення роботи. Оцінюється вміння студента професійно розміщувати зображення на площині формату, визначати композиційний центр, дотримуватися пропорцій та гармонійного співвідношення елементів композиції.

2. Правильність побудови та передача пропорцій. Враховується точність конструктивної побудови предметів, передача їхньої форми, пропорцій та просторового розміщення відповідно до натури.

3. Передача об'єму і простору. Оцінюється здатність студента передавати об'ємну форму предметів за допомогою світлотіньових і кольорових відношень, створювати переконливе просторове середовище у композиції.

4. Колористичне вирішення роботи. Враховується правильність визначення кольорових відношень, гармонійність кольорової гами, вміння передавати тональні співвідношення та загальний колористичний стан роботи.

5. Техніка виконання живопису. Оцінюється рівень володіння живописними матеріалами та техніками, акуратність виконання роботи, уміння працювати з аквареллю або іншими художніми матеріалами.

6. Передача фактури та матеріальності предметів. Враховується здатність студента передавати характер поверхні різних матеріалів (тканини, скла, металу, кераміки, природних форм), а також деталізацію та пластичність форми.

7. Цілісність художнього рішення. Оцінюється узгодженість усіх елементів композиції, гармонійність кольорових і тональних співвідношень, а також завершеність живописної роботи.

8. Самостійність і творчий підхід. Враховується активність студента у процесі виконання завдання, здатність до самостійного пошуку художнього рішення, а також прояв індивідуального творчого підходу.

Урахування зазначених показників дозволяє об'єктивно оцінити рівень сформованості художньо-практичних умінь і професійних компетентностей здобувачів вищої освіти у галузі живопису.

Оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з освітньої компоненти «Живопис» (2 курс) здійснюється відповідно до університетської шкали оцінювання та шкали ECTS.

Під час оцінювання враховується рівень сформованості художньо-практичних умінь студентів, зокрема:

- правильність композиційного розміщення зображення на форматі;
- точність побудови форми та пропорцій предметів;
- уміння передавати об'єм, простір і світлотіньові співвідношення;
- рівень колористичного вирішення роботи;
- володіння технікою акварельного живопису та іншими живописними матеріалами;
- здатність передавати матеріальність і фактуру предметів;
- цілісність художнього рішення та рівень творчої інтерпретації натури.

Система бонусів

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах Максимальна кількість балів: 10.

Критерії оцінювання
Модуль III. Пейзаж.
2 курс

№	Кількість години	Тема/Лабораторне заняття	T/CP	T/LP	MP
			100	100	100
1	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 1	CP		
2	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 2	CP		
3	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 3	CP		
4	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 4	CP		
5	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 5	CP		
6	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 6	CP		
7	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 7	CP		
8	2	Тема 21./ Лабораторне заняття 8		LP	
9	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 1	CP		
10	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 2	CP		
11	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 3	CP		
12	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 4	CP		
13	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 5	CP		
14	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 6	CP		
15	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 7	CP		
16	2	Тема 22./ Лабораторне заняття 8		LP	
17	2	Тема 23./ Лабораторне заняття 1	CP		
18	2	Тема 23./ Лабораторне заняття 2	CP		
19	2	Тема 23./ Лабораторне заняття 7			MP
Разом 46		Рейтинг	100		

Види оцінювання діяльності:

- CP – виконання самостійної роботи;
- LP – виконання лабораторної (аудиторної) роботи / неформальна освіта*;
- MP – виконання модульної роботи.

*Примітка: Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка (<https://zu.edu.ua/offic/pro-neformal.pdf>)

**Критерії оцінювання
Модуль IV. Анімалістичний жанр.**

№	Кількість години	Тема/Лабораторне заняття	Т/СР	Т/ЛР	МР
			100	100	100
1	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 1		ЛР	
2	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 2		ЛР	
3	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 3		ЛР	
4	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 4		ЛР	
5	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 5		ЛР	
6	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 6		ЛР	
7	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 7		ЛР	
8	2	Тема 26./ Лабораторне заняття 8		ЛР	
9	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 1	СР		
10	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 2	СР		
11	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 3	СР		
12	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 4	СР		
13	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 5	СР		
14	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 6	СР		
15	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 7	СР		
16	2	Тема 27./ Лабораторне заняття 8		ЛР	
17	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 1	СР		
18	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 2	СР		
19	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 3	СР		
20	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 4	СР		
21	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 5	СР		
22	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 6	СР		
23	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 7	СР		
24	2	Тема 28./ Лабораторне заняття 8			МР
Разом 48		Рейтинг	100		

Види оцінювання діяльності:

- СР – виконання самостійної роботи;
- ЛР – виконання лабораторної (аудиторної) роботи / неформальна освіта*;
- МР – виконання модульної роботи.

*Примітка: Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Житомирському державному університеті імені Івана Франка (<https://zu.edu.ua/offic/pro-neformal.pdf>)

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка за університетською шкалою		Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен	Залік		Оцінка	Пояснення
<i>Відмінно</i>	<i>Зараховано</i>	90-100	A	Здобувач демонструє високий рівень художньо-практичної підготовки. Композиція роботи чітко організована, пропорції предметів передані точно. Переконаливо передано об'єм, простір і матеріальність об'єктів. Колористичне рішення гармонійне, тональні відношення узгоджені. Студент впевнено володіє технікою акварельного живопису, передає фактуру предметів та особливості освітлення. Робота відзначається цілісністю, виразністю та творчим підходом. Допускаються лише незначні неточності.
<i>Добре</i>		82-89	B	Робота виконана на достатньо високому художньому рівні. Загалом правильно передано пропорції, об'єм і простір. Колірні та тональні співвідношення переважно вирішені правильно. Техніка живопису застосована впевнено, проте наявні незначні недоліки у передачі фактури, деталей або композиційної рівноваги.
		74-81	C	Робота виконана правильно, однак має помітні неточності у передачі пропорцій, кольорових або тональних відношень. Об'єм і простір передано загалом правильно, але бракує художньої виразності. Композиція вирішена задовільно, проте потребує більшої узгодженості.
<i>Задовільно</i>		64-73	D	Робота виконана на базовому рівні. Спостерігаються помилки у побудові форми, пропорціях та передачі об'єму. Колористичне рішення недостатньо переконливе. Композиція частково порушена. Техніка виконання живопису застосовується обмежено..
		60-63	E	Здобувач демонструє мінімальний рівень сформованості художніх умінь. Робота містить значні недоліки у передачі пропорцій, об'єму та кольорових співвідношень. Композиційна організація слабка, художня виразність недостатня.
<i>Незадовільно</i>	<i>Незараховано</i>	35-59	FX	Робота виконана на низькому рівні. Значні помилки у побудові форми, передачі пропорцій і простору. Колористичні відношення не узгоджені, композиція порушена. Студент частково володіє технікою живопису та потребує повторного виконання завдання.
		1-34	F	Робота не відповідає вимогам навчальної дисципліни. Відсутнє розуміння основ композиції, кольору та світлотіньових відношень. Не сформовані базові навички роботи з живописними матеріалами. Потрібне повторне вивчення дисципліни.

Підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) розраховується:

№ модулю	$M_{\%n}$ (відсоткове значення модулю навчальної компоненти)
Модуль III	$M_{\%III} = (40 \%)$
Сума	100
Модуль IV	$M_{\%IV} = (100 \%)$
Сума	100

ЕКЗАМЕН

Оскільки формою підсумкового контролю освітньої компоненти є екзамен, то здобувачі вищої освіти в яких підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) за семестр становить 60 і більше балів, мають право не складати екзамен. У такому разі підсумкова оцінка з вивчених модулів (ПОМ) = Екзаменаційній оцінці (ЕО) = Підсумковій оцінці (ПО).

$$ПОМ = ЕО = ПО$$

У випадку складання екзамену підсумкова оцінка (ПО) визначається як середнє арифметичне балів підсумкової оцінки з вивчених модулів (ПОМ) та екзаменаційної оцінки (ЕО).

$$ПО = (ПОМ + ЕО) / 2$$

Теми лабораторних занять та кількість годин

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передача об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	16
2	Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	16
3	Тематична композиція на задану тему (наприклад «Міфи та легенди»).	6
3 семестр		38
4	Етюди з натури птахів, тварин виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).	16
5	Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).	16
6	Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).	16
4 семестр		48
Всього		86

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №1.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: навчити студентів аналізувати натуру та визначати композиційне рішення.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Аналіз натурної постановки та композиційний пошук

Зміст роботи:

- Ознайомлення з натюрмортною постановкою.
- Аналіз композиції: визначення композиційного центру, пропорцій предметів, просторових планів.
- Аналіз освітлення, кольорових контрастів і ролі драперії.
- Виконання кількох невеликих композиційних ескізів на папері.
- Вибір найвдалішого композиційного варіанту.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №2.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: сформувати конструктивну основу майбутнього живопису.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Побудова лінійного рисунка натюрморту

Зміст роботи:

- Розміщення композиції на аркуші формату 50×60 см.
- Намічення загальних пропорцій предметів.
- Побудова основних геометричних форм предметів.
- Визначення перспективних скорочень.
- Намічення загальних контурів рослинних елементів та драперії.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №3.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: підготувати точний рисунок до живописного етапу.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Уточнення рисунка та конструкції форм

Зміст роботи:

- Уточнення пропорцій і взаємного розташування предметів.
- Деталізація форми предметів побуту.
- Уточнення структури квітів і рослинних елементів.
- Намічення основних світлотіньових мас.
- Підготовка рисунка до роботи аквареллю.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №4.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: визначити загальне колористичне рішення натюрморту.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Перший живописний етап – підмальовок

Зміст роботи:

- Виконання легкого акварельного підмальовку.
- Визначення загальної кольорової гама роботи.
- Нанесення основних кольорових площин.
- Передача загальних світлових і тінювих відношень.
- Формування колористичної основи натюрморту.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №5.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: навчити передавати об'єм за допомогою кольору і тону.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Передача об'єму предметів

Зміст роботи:

- Посилення кольорових співвідношень.
- Опрацювання світла, півтіні та тіні.
- Виявлення об'ємної форми предметів.
- Уточнення кольорових контрастів.
- Узгодження кольору предметів між собою.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №6.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: передати матеріальність предметів і рослинних елементів.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Опрацювання фактури та деталей

Зміст роботи:

- Деталізація квітів і рослинних форм.
- Опрацювання фактури різних матеріалів (кераміка, скло, метал, тканина).
- Уточнення складок драперії.
- Гармонізація кольорових переходів.
- Поглиблення тональних відношень.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ №7.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: досягти цілісності композиції..

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення живописного рішення

Зміст роботи:

- Узгодження кольорових і тональних відношень.
- Посилення композиційного центру.
- Усунення зайвих деталей.
- Узагальнення форм і кольорових мас.
- Перевірка цілісності зорового сприйняття роботи.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 8.

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором на передачу об'єму, пропорцій, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: завершити роботу та проаналізувати результати.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення натюрморту та перегляд робіт

Зміст роботи:

- Завершення акварельного натюрморту.
- Постановка фінальних кольорових і тональних акцентів.
- Узагальнення композиції.
- Колективний перегляд студентських робіт.
- Аналіз композиційного, колористичного та технічного виконання.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Навчитися аналізувати натурну постановку та визначати композиційний центр, просторові плани і взаємозв'язки предметів із пейзажним фоном.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Аналіз постановки та композиційний пошук

Зміст роботи:

- Ознайомлення з натурною постановкою натюрморту.
- Аналіз взаємозв'язку предметів натюрморту з елементами пейзажу.
- Визначення композиційного центру та просторових планів.
- Виявлення характеру освітлення та основних кольорових співвідношень.
- Виконання невеликих композиційних ескізів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Опанувати принципи композиційного розміщення предметів натюрморту на площині аркуша формату 50×60 см.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Композиційне розміщення на форматі

Зміст роботи:

- Визначення меж композиції на аркуші формату 50×60 см.
- Намічення загальних пропорцій предметів.
- Встановлення взаємного розташування об'єктів натюрморту.
- Визначення масштабного співвідношення предметів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Формувати навички конструктивної побудови предметів, передаючи їх пропорції, форму та перспективні скорочення.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Конструктивна побудова предметів

Зміст роботи:

- Побудова основних геометричних форм предметів.
- Уточнення пропорцій та перспективних скорочень.
- Визначення осей симетрії предметів.
- Побудова просторового положення об'єктів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Розвивати здатність передавати простір і площину у композиції через взаємодію предметного середовища та елементів пейзажу.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Уточнення рисунка та світлотіньових мас

Зміст роботи:

- Уточнення форми предметів та їх конструкції.
- Деталізація рослинних елементів і предметів побуту.
- Намічення складок драперії.
- Визначення основних світлових і тіньових мас.

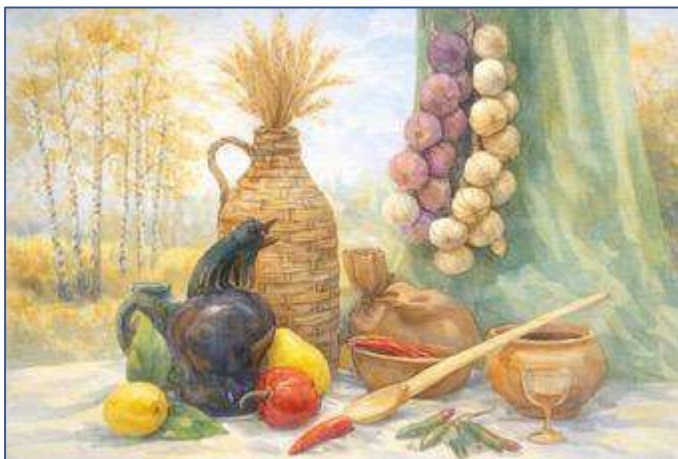
Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 13

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Опанувати техніку акварельного підмальовку, визначаючи загальну кольорову гаму та основні тональні співвідношення роботи.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Акварельний підмальовок

Зміст роботи:

- Легке покриття основних кольорових площин.
- Визначення загальної кольорової гами роботи.
- Передача загальних світлових і тінєвих співвідношень.
- Формування колористичної основи натюрморту.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 14

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Навчитися передавати об'єм предметів за допомогою світлотіньових і кольорових відношень.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Передача об'єму предметів

Зміст роботи:

- Посилення кольорових і тональних відношень.
- Передача об'єму предметів за допомогою світлотіні.
- Робота над взаємодією кольору предметів і пейзажного фону.
- Гармонізація кольорових переходів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 15

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Удосконалити навички передачі фактури матеріалів і характерних деталей об'єктів натюрморту.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Опрацювання деталей і фактур

Зміст роботи:

1. Деталізація квітів і рослинних елементів.
2. Передача фактури матеріалів (кераміка, дерево, тканина).
3. Уточнення складок драперії.
4. Поглиблення тональних співвідношень.

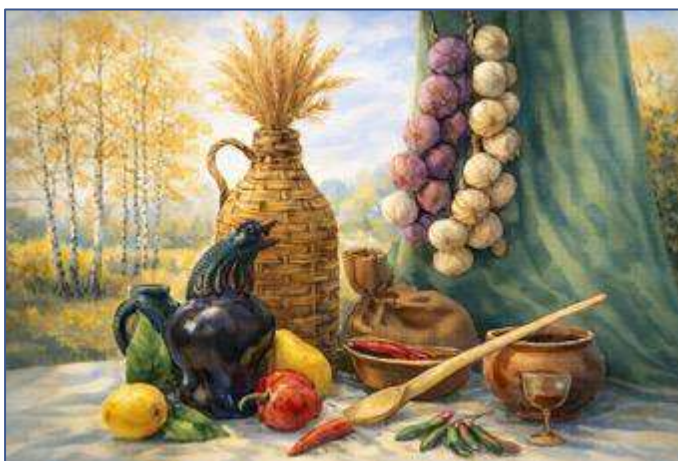
Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 16

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з елементами пейзажу, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, площини, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Досягти цілісності живописного рішення, узгоджуючи кольорові, тональні та композиційні елементи роботи.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення натюрморту

Зміст роботи:

- Узагальнення кольорових і тональних відношень.
- Підсилення композиційного центру.
- Гармонізація всіх елементів композиції.
- Завершення живописного рішення.
- Перегляд і аналіз виконаних робіт.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 17

Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння творчо осмислювати задану тему, розвивати навички пошуку художнього образу, аналізу композиційних варіантів та створення ескізів для визначення оптимального композиційного рішення тематичної композиції.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 1. Пошук ідеї та композиційного рішення. Побудова композиції на форматі.

Зміст роботи:

- Уточнення побудови композиції на форматі.
- Деталізація основних форм та взаємного розташування об'єктів.
- Визначення тональної структури композиції:
найсвітліші ділянки;
найтемніші акценти;
загальний тональний стан.
- Намічення світлотіньових мас (світло, півтінь, тінь, рефлекси).
- Визначення колористичної гами (переважання холодних кольорів: сині, фіолетові, блакитні, зеленкуваті відтінки).
- Виконання першого акварельного підмалювку:
легке покриття основних кольорових площин;
передача загального кольорового стану.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 18

Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60).

Мета: Навчити здобувачів правильно компоувати зображення на площині аркуша формату 50×60, визначати основні пропорції, взаємне розташування елементів композиції та намічати конструктивну побудову об'єктів майбутнього живописного твору.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 2. Побудова композиції на форматі

Зміст роботи:

- Уточнення побудови композиції на форматі.
- Деталізація основних форм та взаємного розташування об'єктів.
- Визначення тональної структури композиції:
найсвітліші ділянки;
найтемніші акценти;
загальний тональний стан.
- Намічення світлотіньових мас (світло, півтінь, тінь, рефлекси).
- Визначення колористичної гами (переважання холодних кольорів: сині, фіолетові, блакитні, зеленкуваті відтінки).
- Виконання першого акварельного підмалювку:
легке покриття основних кольорових площин;
передача загального кольорового стану.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 19

Тема: Тематична композиція на тему «Міфи та легенди», або тема за вибором здобувачів (акварель, розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння аналізувати тональну структуру композиції, визначати співвідношення світла і тіні, встановлювати загальний тональний стан роботи та виконувати першу легку акварельну підкладку кольору.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 3 (по 2 години)

Заняття 3. Визначення тональної структури композиції

Зміст роботи:

- Поглиблення кольорових і тональних відношень.
- Передача об'єму та простору засобами кольору і тону.
- Опрацювання деталей та фактур (лід, сніг, повітря, поверхні).
- Уточнення композиційного центру та підсилення виразності образу.
- Узгодження всіх елементів композиції (колір, тон, форма).
- Узагальнення живописного рішення.
- Завершення роботи:
розставлення акцентів;
перевірка цілісності композиції.
- Короткий аналіз виконаної роботи.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 20

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток умінь передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Етюд птаха, тварини з натури

Зміст роботи:

- Ознайомлення з експозицією музею, вибір об'єкта.
- Аналіз силуету та пропорцій птаха, тварини.
- Легка побудова композиції на аркуші А3.
- Визначення основних кольорових мас.
- Виконання швидкого акварельного етюду.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 21

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Етюд птаха

Зміст роботи:

- Вибір об'єкта (птах або плазун).
- Визначення пропорцій і осей форми.
- Легка побудова фігури.
- Нанесення основних кольорових плям.
- Передача об'єму через світлотінь.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 22

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Етюд тварини

Зміст роботи:

- Вибір тварини.
- Аналіз будови та симетрії.
- Побудова основних частин тіла.
- Нанесення локальних кольорів.
- Легка деталізація форми.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 23

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Етюд тварини комах з акцентом на фактуру

Зміст роботи:

- Вибір динамічного положення об'єкта.
- Побудова осей руху.
- Узагальнене нанесення кольору.
- Передача об'єму.
- Завершення етюду.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 24

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток умінь передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Узагальнений етюд птаха або тварини

Зміст роботи:

- Вибір складнішого об'єкта.
- Побудова композиції.
- Визначення тональних відношень.
- Робота кольором.
- Узагальнення форми.

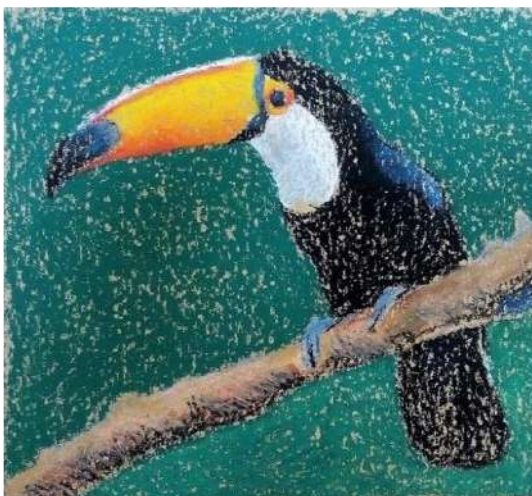
Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 25

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Етюд тварини з передачею руху

Зміст роботи:

- Вибір динамічного положення об'єкта.
- Побудова осей руху.
- Узагальнене нанесення кольору.
- Передача об'єму.
- Завершення етюду.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 26

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнений етюд тварини

Зміст роботи:

- Вибір складнішого об'єкта.
- Побудова композиції.
- Визначення тональних відношень.
- Робота кольором.
- Узагальнення форми.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 27

Тема: Етюди з натури птахів, тварин, комах виконані різними живописними матеріалами в музеї природи. (акварель, розмір А3).

Мета: Формування у студентів навичок швидкого живописного аналізу форми, кольору, пропорцій і характеру природних об'єктів шляхом виконання серії етюдів з натури; розвиток уміння передавати пластику, фактуру, світлотіньові та колористичні відношення живих форм у техніці акварелі.

Матеріал: акварель

Формат: А3

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Узагальнений етюд птаха або тварини

Зміст роботи:

- Вибір найцікавішого об'єкта.
- Побудова композиції.
- Робота основними кольоровими масами.
- Передача світлотіні.
- Завершення етюду та аналіз роботи.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 28

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Ознайомити здобувачів освіти з натюрмортною постановкою, сформувати вміння аналізувати композицію, освітлення та просторове розміщення предметів, визначити композиційний центр і пропорційні співвідношення елементів постановки, а також розвивати навички виконання композиційних ескізів.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Ознайомлення з натюрмортною постановкою

Зміст роботи:

- Ознайомлення з натюрмортною постановкою та її тематикою.
- Аналіз: композиції постановки; характеру освітлення; взаємного розташування предметів.
- Визначення: композиційного центру; головних і другорядних елементів композиції; аналіз співвідношення великих і малих форм.
- Виконання 2-3 композиційних ескізів для визначення формату та розміщення зображення.

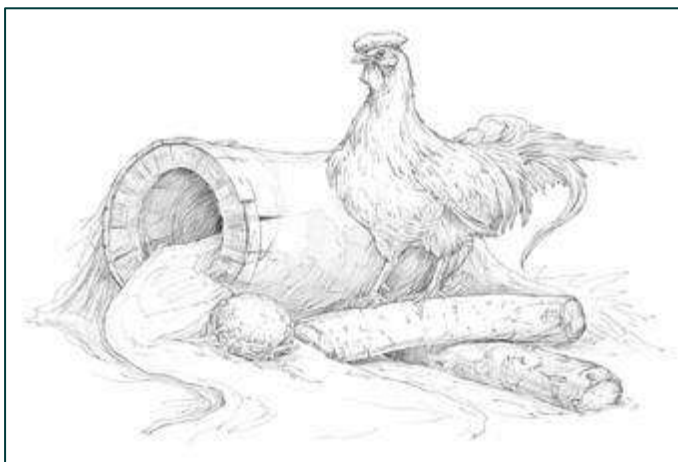
Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 29

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Сформувати навички конструктивної побудови натюрморту на площині аркуша, навчити правильно передавати пропорції та взаємне розташування предметів, зокрема предмета циліндричної форми, а також визначати основні просторові плани композиції.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова натюрморту

Зміст роботи:

- Перенесення обраного композиційного рішення на формат 50×60.
- Легка конструктивна побудова предметів.
- Визначення: пропорцій предметів; співвідношення їх розмірів.
- Побудова предметів овальної форми.
- Намічання основних складок драперії.
- Уточнення силуетів та просторових планів.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 30

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Навчити здобувачів аналізувати тональну структуру натюрморту, визначати співвідношення світлих і темних ділянок композиції, встановлювати загальний тональний стан постановки та виконувати першу акварельну підкладку кольору.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Визначення тональних співвідношень

Зміст роботи:

- Аналіз тональної структури натюрморту.
- Визначення: найсвітліших ділянок; найтемніших акцентів.
- Намічання загального тонального стану композиції.
- Визначення характеру холодного або теплого колориту постановки.
- Виконання першої легкої підкладки кольору (першої прописки), нанесення маскуючої рідини, або контуру восковими олівцями.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 31

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Розвивати вміння передавати кольорові й тональні відношення між предметами натюрморту, формувати відчуття теплого або холодного колориту композиції та вдосконалювати навички роботи акварельними фарбами.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Розвиток кольорових відношень

Зміст роботи:

- Поглиблення кольорових і тональних співвідношень.
- Робота над великими кольоровими площинами.
- Передача просторових планів композиції.
- Уточнення кольорових співвідношень між предметами та драперією.
- Формування загальної кольорової гармонії.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 32

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Сформувати навички передавання об'ємної форми предметів засобами світлотіні та кольорових переходів, навчити відтворювати округлі та циліндричні форми предметів у живописному зображенні.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Передача об'єму предметів

Зміст роботи:

- Передача об'ємної форми предметів засобами світлотіні.
- Уточнення кольорових переходів на поверхнях предметів.
- Посилення тональних контрастів.
- Робота над предметом циліндричної форми (передача округлості форми).

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 33

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Розвинути вміння передавати фактуру та матеріальність різних предметів побуту, фруктів або овочів і драперії засобами акварельного живопису, а також уточнювати кольорові та тональні нюанси зображення.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Передача матеріальності предметів

Зміст роботи:

- Робота над фактурою різних матеріалів: кераміки; плетених поверхонь; металу або дерева; фруктів чи овочів; тканини драперії.
- Уточнення кольорових нюансів.
- Опрацювання деталей без порушення загальної композиційної цілісності.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 34

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Навчити узгоджувати кольорові та тональні співвідношення у всій композиції, посилювати композиційний центр та узагальнювати другорядні деталі для досягнення гармонійного живописного рішення.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення живописного рішення

Зміст роботи:

- Узгодження кольорових і тональних співвідношень у композиції.
- Підсилення композиційного центру.
- Узагальнення другорядних деталей.
- Гармонізація кольорового рішення.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 35

Тема: Виконання акварельного натюрморту з натури: аудиторний натюрморт з чучелом птаха, на виявлення об'єму, пропорцій, простору, фактури, матеріальності, на цілісність зорового сприйняття (акварель, розмір 50/60).

Мета: Закріпити практичні навички роботи в техніці акварелі, довести живописну роботу до завершеного стану, досягти цілісності композиції та виразної передачі об'єму, простору і матеріальності предметів.

Матеріал: акварель.

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення живописної роботи

Зміст роботи:

- Остаточне уточнення кольорових і тональних відношень.
- Поглиблення просторової глибини натюрморту.
- Досягнення цілісності живописного рішення.
- Завершення роботи та підготовка її до перегляду.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 36

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Навчити студентів аналізувати постановку натюрморту, визначати композиційний центр, характер розташування предметів у просторі та правильно розміщувати композицію на аркуші формату 50×60 см, враховуючи пропорції, рівновагу та загальний силует композиції.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 1. Ознайомлення з натюрмортною постановкою

Зміст роботи:

- Проаналізувати постановку натюрморту, визначити композиційний центр та характер взаєморозташування предметів.
- Виконати розміщення композиції на аркуші формату 50×60 см.
- Намітити загальні пропорції предметів, визначити основні маси натюрморту, силует композиції та її рівновагу.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 37

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Сформувати вміння конструктивно будувати форму предметів натюрморту, визначати їх пропорції, просторове розташування та перспективні скорочення, а також узагальнено намічати контури рослинних елементів і складок драперії.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 2. Конструктивна побудова натюрморту

Зміст роботи:

- Виконати конструктивну побудову предметів натюрморту: визначити їх основні геометричні форми, пропорції та перспективні скорочення.
- Намітити загальні контури рослинних елементів і складки драперії.
- Уточнити взаємне розташування предметів у просторі.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 38

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Розвинути навички уточнення форми предметів, деталізації рослинних елементів та структури об'єктів, а також визначення основних світлотіньових мас для підготовки рисунка до живописного виконання.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 3. Визначення тональних співвідношень

Зміст роботи:

- Уточнити рисунок натюрморту: деталізувати форму предметів побуту, уточнити будову рослинних елементів, листя та квітів.
- Намітити основні світлотіньові маси, визначити освітлення композиції.
- Підготувати рисунок до виконання живопису.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 39

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Навчити студентів виконувати перший живописний етап роботи – легкий підмальовок, визначати загальну кольорову гаму композиції та наносити основні кольорові площини з урахуванням контрастності кольорів постановки.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 4. Розвиток кольорових відношень

Зміст роботи:

- Виконати легкий живописний підмальовок роботи.
- Визначити загальну кольорову гаму натюрморту з урахуванням контрасту кольорів постановки.
- Нанести основні кольорові площини та закласти загальні світлові і тіньові співвідношення.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 40

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Розвинути вміння передавати загальні світлотіньові співвідношення та формувати колористичну основу натюрморту, встановлюючи взаємозв'язок кольору предметів, рослинних елементів і драперії.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 5. Передача об'єму предметів

Зміст роботи:

- Поглибити колористичну основу натюрморту.
- Передати взаємозв'язок кольорів предметів, рослинних елементів та драперії.
- Уточнити основні світлотіньові відношення та загальні тональні маси композиції.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 41

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Навчити студентів передавати об'єм предметів за допомогою кольору та світлотіні, опрацювати фактуру різних матеріалів (кераміка, скло, тканина, рослинні форми) і поглиблювати тональні відношення у композиції.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 6. Передача матеріальності предметів

Зміст роботи:

- Опрацювати об'єм предметів за допомогою кольору та світлотіні.
- Передати фактуру різних матеріалів (кераміка, скло, метал, тканина, рослинні форми).
- Уточнити складки драперії та поглибити тональні співвідношення.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 42

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Сформувати навички стилізації натюрморту через узагальнення форми, гармонізацію кольорових переходів та підсилення декоративності композиції при збереженні об'ємно-просторової цілісності.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 7. Узагальнення живописного рішення

Зміст роботи:

- Здійснити стилізацію натюрморту.
- Узагальнити форми, гармонізувати кольорові переходи.
- Підсилити декоративність композиції.
- Зберігаючи цілісність об'ємно-просторового рішення.

Дата:

Підпис викладача:

ЛАБОРАТОРНЕ ЗАНЯТТЯ № 43

Тема: Виконання натюрморту з натури: тематичний (аудиторний) натюрморт з рослинними елементами та 5-6 предметів побуту та драперії, контрастний за кольором, стилізований (акварель, гуаш, акрил та інші художні матеріали розмір 50/60).

Мета: Удосконалити вміння узагальнювати та завершувати живописну роботу, гармонізувати всі елементи композиції, досягати цілісності колористичного та композиційного рішення стилізованого натюрморту.

Матеріал: акварель

Формат: 50 × 60 см

Кількість занять: 8 (по 2 години)

Заняття 8. Завершення живописної роботи

Зміст роботи:

- Завершити живописну роботу.
- Гармонізувати всі елементи композиції.
- Уточнити деталі.
- Досягти колористичної рівноваги та цілісності художнього образу стилізованого натюрморту.

Дата:

Підпис викладача:

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ФК1. Здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ПК1. Здатність глибоко розуміти класичні та новітні мистецтвознавчі поняття і на їх основі розробляти концептуальні засади образотворення.

ПК2. Здатність застосовувати знання термінології традиційних та цифрових видів образотворчого мистецтва в освітній, науковій і художньо-творчій діяльності.

ПК3. Здатність до оволодіння методологією образотворчої діяльності й засвоєння основ художньої майстерності.

ПК4. Здатність характеризувати історичні віхи еволюції образотворчого мистецтва й адекватно оцінювати наявні артефакти за об'єктивними критеріями їх художності.

ПК8. Здатність до глибокого засвоєння аксіології образотворчого мистецтва й аналізу його національних рис у контексті традиціоналізму і новаторства.

ПК9. Здатність створювати безпечні умови діяльності суб'єктів художньо-педагогічного процесу в мистецько-освітньому середовищі.

ПК10. Здатність до організації, проведення й оцінки результативності навчально-творчих практик, виховних заходів та виставок творів образотворчого мистецтва.

Програмні результати навчання:

РН7. *Демонструє* знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), *оперує* базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 2. *Володіє* поняттєво-термінологічним тезаурусом образотворчого мистецтва, психологією художньої творчості та художньою педагогікою.

ПРН 4. *Уміє* аналізувати особливості образного ладу, композиційної побудови та специфіку виражальних і техніко-виконавських засобів творів образотворчого мистецтва.

ПРН 5. *Володіє* технологією роботи з традиційними і сучасними матеріалами образотворчого мистецтва та основами художньої майстерності.

ПРН 7. *Уміє* графічно, колористично і пластично декорувати предмети ужиткового мистецтва.

ПРН 9. *Знає* комп'ютерно-графічні технології та *вміє* виконувати твори образотворчого мистецтва в цифровому форматі.

ПРН 12. *Володіє* педагогічним малюнком та демонстраційним обладнанням, дидактичним матеріалом унаочнення уроків образотворчого мистецтва.

ПРН 13. *Уміє* прищеплювати учням художні цінності традиційних і сучасних напрямів національного образотворчого мистецтва.

Відповідність компетентностей і програмних результатів

Компетентність / ПРН	Зміст лабораторних занять	Конкретні види діяльності	Результат формування
ЗК1	Аналіз натюрморту, композиційні пошуки	Аналіз постановки, виконання ескізів, побудова композиції	Здатність аналізувати, узагальнювати та застосовувати знання
ЗК2	Основи живопису (тон, колір, світлотінь, перспектива)	Виконання натюрмортів, етюдів, передача простору	Розуміння закономірностей живопису
ЗК10	Художньо-естетична діяльність	Виконання тематичних композицій, творчих завдань	Формування естетичного світогляду
ФК1	Методика виконання живописних робіт	Поетапне виконання (ескіз, рисунок, підмальовок, завершення)	Здатність переносити знання у педагогічну діяльність
ПК1	Композиція і художній образ	Побудова композиції, виділення головного, узагальнення	Формування художнього мислення
ПК2	Техніка акварелі, колористика	Робота з кольором, тоном, світлотінню	Використання професійних художніх засобів
ПК3	Передача об'єму, простору, матеріальності	Моделювання форми, передача глибини, фактури	Розвиток художньої майстерності
ПК4	Аналіз і оцінка художніх робіт	Перегляд, аналіз виконаних робіт	Формування критичного мислення
ПК8	Колористика, гармонія кольору	Узгодження кольорових відношень, робота з гамою	Формування художнього смаку
ПК9	Організація робочого процесу	Дотримання техніки безпеки, робота з матеріалами	Формування безпечної та відповідальної діяльності
ПК10	Лабораторні заняття з живопису	Виконання та аналіз навчально-творчих робіт	Організація навчально-творчої діяльності
ПН7	Теоретичні основи живопису	Засвоєння понять композиції, кольору, тону	Формування системних знань
ПРН 2	Художня термінологія	Використання професійних понять у процесі роботи	Розвиток професійного мовлення
ПРН 4	Аналіз художніх творів і природи	Аналіз композиції, форми, простору	Розвиток аналітичних умінь
ПРН 5	Техніка живопису	Робота аквареллю, гуашшю, темперою	Формування практичних навичок
ПРН 7	Декоративність і стилізація	Виконання стилізованих натюрмортів, композицій	Розвиток творчих умінь
ПРН 9	Формування цифрового портфоліо (Google Drive)	Завантаження фото робіт, систематизація, відбір кращих робіт	Саморефлексія, цифрова грамотність, відстеження розвитку
ПРН 12	Педагогічний малюнок	Демонстрація етапів виконання роботи	Формування навчально-методичних умінь
ПРН 13	Художньо-естетичні цінності	Виконання творчих робіт, узагальнення	Формування естетичної культури

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. К.: Вища школа, 2002. 192 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 62 примірників).
2. Котляр В.П. Основи образотворчого мистецтва. К.: Кондор, 2006. 200 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 40 примірників).
3. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач : О.Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с.
4. Петухова Т. А., Луценко І. В., Піддубна О. М. Особливості розвитку олійного та акрилового живопису в контексті сучасного мистецтвознавства. Вісник науки та освіти. 2025. № 5 (35). С. 2657-2675. ISSN 2786-6165.
5. Пісьо С. Я., Піддубна О. М., Козік В. В. Синтез академічного живопису та пластичної анатомії в концептуальному дизайні: пошук нових вимірів творчості. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2024. Вип. 78, т. 2 (78). С. 102–110. ISSN 2308-4863.
6. Піддубна О. М. Живопис у розвитку творчих здібностей майбутніх вчителів образотворчого мистецтва. Проблеми освіти. 2019. Вип. 92. С. 111-115.
7. Піддубна О. М. Формування мистецької культури школярів за допомогою творів живопису // Сучасна українська освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих : зб. наук. праць VI Міжнар. наук.-прак. інтернет-конф., 27 лют. 2019 р. : [наук. ред. О.І. Шапран; уклад.: Ю. П. Шапран, Н. П. Онищенко]. Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 59-64
8. Піддубна О.М. Значення начерків у художньо-творчій діяльності майбутніх учителів образотворчого мистецтва з дисциплін «Малюнок» і «Живопис». Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. Житомир, 2016. Вип. 2 (84). С. 107-112.
9. Яремків М. Композиція. Тернопіль: «Підручники і посібники». 2005. 110 с. (Наявний в бібліотеці університету в кількості 1 примірника).
10. Pidubna O., Pynlik R., Pichkur M., Poluden L., Sotska H., Maksymchuk A. Pedagogical Mechanisms to Activate the Creative Development of Students of Art and Pedagogical Specialties of Higher Education Institutions by Means of the Latest Art. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala. 2023. Vol. 15, Iss. 3, P. 1-14.

Додаткова:

1. Альбом художніх робіт здобувачів вищої освіти (освітній рівень: бакалавр, спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво), спеціальність 015 Професійна освіта (Дизайн)). Авт. вступ. статті та упоряд. альбома Піддубна О. М., Колесник Н. Є. Житомир. Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2020. 40 с.: іл.+CD
2. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис: навчальний посібник. Івано-Франківськ.: Симфонія форто, 2000. 112 с.
3. Кім О. О., Піддубна О. М., Корницька Л. А. Відродження стародавніх мистецьких технік у сучасному світі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2025. Вип. 83, т. 2. С. 44-49. ISSN 2308-4863.
4. Піддубна О. М. Фахові дисципліни у розвитку творчих здібностей майбутніх учителів образотворчого мистецтва: історичний аспект. Система підготовки майбутніх фахівців у контексті становлення Нової української школи: монографія / за заг. редакцією В.Є. Литнєва,

Н.Є. Колесник, Т.В. Завязун. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2019. С. 70-79

5. Піддубна О. М. Формування професійної компетентності вчителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення предметів «Малюнок» й «Живопис» під час виконання начерків. Професійна освіта в умовах інтеграційних процесів: теорія і практика : зб. наук. пр. У 2 ч. Ч. 1. Житомир, 2017 р. С. 282-285

6. Сковронський В.М. Технологія живопису та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. К. : КНУКіМ, 2007. 207 с.

Інтернет ресурси:

1. Oil Painting Tips // Patreon Highlights. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=Vnvh86OMhbs>

2. Portrait Painting Tutorial // A Strategy for Success. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=KerRXbBq8rE>

3. Акварель [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youtube.com/watch?v=1eANXuBNIW4>

4. Бібліотека Житомирського державного університету імені Івана Франка. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/>

5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://nbuv.gov.ua/node/554>

6. Портал: Живопис. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%BB:%D0%96%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%81>

7. Рисунок. Живопис: навчальний посібник / Н.М. Гілязова. [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://issuu.com/i.grebeniuk80/docs/>